

پروتوكول

هفتمین اجلاس کمیسیون مشترک بین الحكومتی

میان

جمهوری اسلامی افغانستان

و

جمهوری ترکمنستان

در عرصه همکاری های اقتصادی و تجاری

هفتمین اجلاس کمیسیون مشترک بین الحكومتی میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری ترکمنستان در عرصه همکاری های اقتصادی و تجاری که من بعد بنام (کمیسیون مشترک) یاد می شود، به تاریخ عقرب سال ۱۳۹۶ مصادف با نوامبر ۲۰۱۷ در شهر عشق آباد- ترکمنستان برگزار گردید.

اعضای کمیسیون افغان- ترکمن که من بعد طرفین نامیده می شوند و مسولین با صلاحیت وزارت خانه ها و ادارات کشورهای شان می باشند در جلسه اشتراک داشتند. لست اعضای هیئت هر دو جانب در ضمیمه شماره 1 و 2 می باشد.

ریاست هیئت افغانستان را شاغلی اکلیل حکیمی، وزیر مالیه جمهوری اسلامی افغانستان و ریاست هیئت ترکمنستان را محترم مقصد بابا یف ممتی پاراویچ، معاون شورای وزیران و معاون رئیس جمهور ترکمنستان در امور نفت و گاز به عهده داشتند.

طرفین آجندای هفتمین اجلاس کمیسیون مشترک را مورد تائید قرار دادند (ضمیمه شماره 3).

I. در رابطه به عملی سازی تصامیم ششمین اجلاس کمیسیون:

کمیسیون گزارش در مورد اجرای مفاد پروتوكول ششمین اجلاس کمیسیون را استماع نمودند و گزارش پیشرفت از تطبیق تصامیم اجلاس را مورد غور قرار داده، آنرا قناعت بخش خوانده و روی اهمیت برقراری روابط منظم به منظور تطبیق تصامیمی که تا اکنون تحقق نه یافته و یا نیاز به وقت بیشتر دارد، تأکید نمود.

در ضمن با در نظرداشت تطبیق بموقع فعالیت های تائید شده، توافق به عمل آمد تا در گروپ کاری مشترک در عرصه آب مسائل زراعتی نیز شامل گردیده و در پهلوی گروپ های کاری خط آهن، انرژی، تجارت و به فعالیت ادامه دهد.

طرفین از کارکرد های گروپ های کاری در گسترش و تعمیق روابط دو جانبه در ساحت اقتصادی، تجاری، کلتوری قدردانی نموده از وضعیت کنونی همکاری های دو جانبه ابراز خرسندی نمودند. علاوه‌تاً طرفین بر اهمیت نشست جلالتمآب محمد اشرف غنی، رئیس جمهور، جمهوری اسلامی افغانستان و جلالتمآب قربان قلی بردى محمدوф رئیس جمهور ترکمنستان، تأکید ورزیدند. طرفین تائید نمودند که ملاقات های متواتر رهبران هر دو کشور باعث مستحکم تر شدن روابط همکاری میان دو کشور میگردد.

II. همکاری در مورد گسترش بنیاد حقوقی قراردادها میان جمهوری اسلامی افغانستان و ترکمنستان:

جلالتمآب محمد اشرف غنی، رئیس جمهور، جمهوری اسلامی افغانستان و جلالتمآب قربان قلی بردى محمدوф رئیس جمهور ترکمنستان ملاقات ها را در سطح عالی مهم پنداشتند. امضای اسناد ذیل نشان دهنده همکاری دو جانبه میان دو کشور به منفعت هر دو کشور میباشد.

- a. موافقنامه در خصوص محل عبور بین المللی راه آهن از طریق سرحد افغانستان و ترکمنستان؛
- b. موافقنامه طرز العمل سازماندی ارتباطات خط آهن از طریق سرحدات دولتی ترکمنستان و افغانستان در بین استیشن های امام نظر؛
- c. موافقنامه همکاری در عرصه ارتباطات بین المللی ترانسپورت زمینی میان دو کشور؛
- d. نفاہمنامه در عرصه صنعت قالین میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری ترکمنستان؛
- e. موافقنامه همکاری در عرصه صادرات برق ترکمنستان به ولایت بادغیس و ولسوالی های خم آب و قرقین ولایت جوزجان؛
- f. موافقنامه همکاری سالهای ۲۰۱۸-۲۰۱۹ بین وزارت های امور خارجہ دو کشور؛
- g. موافقنامه همکاری های علمی و آموزشی میان پوهنتون مختومقلی ترکمنستان و پوهنتون جوزجان میان دو کشور.

III. همکاری های اقتصادی و تجاری:

- (1) طرفین معلومات ارائه شده در مورد روابط اقتصادی و تجاری میان ترکمنستان و افغانستان را قناعت بخش خوانند، در این ارتباط، طرفین بر ضرورت برداشتن گام های استوار در راستای همکاری های

تجارتی و اقتصادی به هدف بلند بردن سطح صادرات و واردات کالاهای اکتشاف اقلام صادراتی، تأکید ورزیدند.

(2) طرفین به فرصت‌های موجود و استفاده ناشده در روابط تجارتی و اهمیت گسترش همکاری‌های اقتصادی و تجارتی اشاره نموده و اذعان داشتند که جهت تشویق تجارت دو جانبه، بین وزارت‌ها، نهادها و ادارات مربوطه هر دو کشور همکاری نزدیک ایجاد گردد و اعلام داشتند که اشتراک فعال سکتور خصوصی بشمول تشبیثات کوچک و متوسط، مفید و با اهمیت می‌باشد.

(3) طرفین موافقت نمودند تا جانب افغانستان یک اتاق تجارت با در نظر داشت امتیازات مربوطه در شهر مزار شریف جمهوری اسلامی افغانستان به صنعتکاران و تجاران ترکمن ایجاد نماید.

(4) ترکمنستان خواهان گسترش شاخه‌های اتاق تجارت در ولایات هرات و کابل هستند و خواهان ارائه رژیم بدون مالیات برای اقلام اتاق تجارت فوق می‌باشد. (در جریان مذکورات به آن موافقت نشود – این بخش برای مباحثه در داخل کشور است قبل از ارسال سند به ترکمنستان حذف گردد)

(5) هر دو کشور باید حداقل یک نمایشگاه تجارتی را در سه ماه آینده سال ۲۰۱۷ در کشور طرف مقابل سازماندهی کنند. این نمایشگاه‌ها محصولات زراعی هر دو جانب را معرفی خواهد کرد. محصولات وارداتی به منظور نمایشگاه از تعریفه‌ها و مالیات‌ها معاف می‌باشد، اما در صورتیکه بفروش برستند باید مالیات قانونی آن پرداخته شود، چنین نمایشگاه‌ها باید سالانه برگزار گرددند.

(6) ترکمنستان موافقت کرد که برای تسهیل بیشتر سرمایه‌گذاری و تجارت، ویزه کثیر المسافرت را برای تاجران، سرمایه‌گذاران و رانندگان افغان فراهم خواهد کرد و همچنین آماده همکاری با تاجران و سرمایه‌گذاران افغان است.

(7) هر دو جانب موافقت کردند تا ساعات کاری مشابهی در بنادر دو طرف داشته باشند (تورغندی، سرحد آباد، آقینه، امام نظر).

(8) هر دو طرف توافق کردند که ترکمنستان برای تامین هزینه، باتعین اجاره منصفانه و مناسب برای کالاهای صادراتی از بنادر آقینه و تورغندی در واگن راه آهن ترکمنستان، همکاری کند.

(9) هر دو جانب توافق کردند تا به مذاکرات دو جانبه در سال ۲۰۱۷ در مورد پیش نویس توافقنامه بین افغانستان و ترکمنستان برای ایجاد محیط جالب برای سرمایه‌گذاری و فراهم آوردن امنیت لازم ادامه دهند.

(10) طرفین توافق نمودند که تلاش های خود را برای گسترش همکاری میان افغانستان و ترکمنستان و توسعه متقابل با هدف افزایش صادرات کالاهای مانند قالین، صنایع نساجی و مواد غذایی تولید شده در ترکمنستان ادامه دهند.

(11) برای امضای قرارداد سنگ مرمر افغانستان اقدام عملی نموده

(12) زمینه افتتاح شعبه های بانک های افغان در عشق آبادرا میسر گرداند.

(13) طرفین از افتتاح حساب بانکی LORO از بانک بین المللی افغانستان و بانک غزنفر در "ترکمنباشی" بانک تجاری ترکمنستان، با هدف برقراری ارتباط بین "ترکمنباشی" بانک تجاری دولتی ترکمنستان و بانک بین المللی افغان و غزنفر بانک در افغانستان، ابراز رضائیت کردند.

(14) طرفین بر اهمیت همکاری میان وزارتها و ادارات دو کشور تاکید کردند تا روابط تجاری دو جانبه را تقویت کنند؛ در این زمینه، طرفین موافقت کردند که تا در برگزاری نمایشگاه و نشست های علمی در هر دو کشور و همچنین تبادل اطلاعات به شیوه منظم و دائمی به صحبت تبادل نظر ادامه دهند.

(15) به همین ترتیب، جانب ترکمنستان از حمایت جانب افغانستان به منظور همکاری در قسمت فروش منسوجات دارای کیفیت عالی و سیت های تخت خواب ترکمنستان توسط تاجران افغان در بازارهای افغانستان، یادآوری نمود.

(16) طرفین به معرفی شرکت ترکمن و یا شرکت های سرمایه گذاری مشترک و تجاران که می توانند در پیدا کردن بازار محصولات افغان در بازارهای ترکمنستان کمک نمایند، توافق کردند.

IV. همکاری در سکتور نفت، گاز و انرژی

(17) طرفین خاطر نشان نمودند که همکاری در سکتور انرژی نفت، گاز و برق یکی از مسائل مهم و دارای اولویت در روابط افغان - ترکمن می باشد.

(18) طرفین همچنان تصریح کردند که افتتاح پروژه (TAPI) به تاریخ ۱۳ دسامبر ۲۰۱۵، دومین اقدام مهم در راستای تحقق این پروژه بزرگ انرژی می باشد که هدف آن تأمین رفاه مردم کشورهای دخیل در این پروژه و منطقه می باشد. امید است که این پروژه در آینده منحیث پل ارتباط همکاری های چند جانبه بین کشورها، باعث گسترش و تقویت روابط منطقی گردد. کمیسیون همچنان تأکید ورزید تا اقدامات لازم دو جانب به منظور تسريع روند ساخت این پروژه صورت گیرد.

(19) طرفین خوشنودی خود را در رابطه با فعالیت های ساختمانی به منظور ایجاد ترمینل جهت ذخیره و انتقال مواد نفتی با ظرفیت ۵۴۰ هزار تن در گمرک امام نظر در منطقه اتمرات ولایت لباف اظهار داشته و بر انکشاف تجارت و اقتصاد میان این دو کشور اقدام نمودند.

(20) طرفین بر عملی سازی موافقت نامه های روسای جمهور مبنی بر خرید مواد سوخت و روغنیات بین دولتین موافقت کردند.

(21) طرفین بر اهمیت ثبت تمامی قراردادهای روغنیات و مواد سوخت در دفتر تجاری وابسته به سفارت افغانستان در ترکمنستان موافقت کردند.

(22) طرفین همچنان موافقت کردند که برای تحقق پروژه اعمار پایپلاین مواد سوخت بین پنج کشور (ترکمنستان، افغانستان، تاجیکستان، قرغيزستان و چین) همکاری خواهند نمود.

(23) طرفین در تمدید لین انتقال برق ۱۰ کیلو وات از ایستگاه فرعی ۳۵ کیلو وات مارچک تا بندر خواهان همراه با همکاری خواهند کرد.

(24) طرفین به تحقق مراحل نهائی اعمار لین برق ۲۲۰ کیلو ولت رضایت نشان داده، به سیستم برق هوایی در میری تخته بازار به منظور افزایش ظرفیت انرژی برق انتقالی به افغانستان از طریق سرحد آباد - هرات تورغندی اشاره نمودند.

(25) طرفین بر ایجاد گروپ کاری تخنیکی برای انتقال انرژی برق ترکمنستان به افغانستان و پاکستان از طریق افغانستان در مطابقت با تفاهمنامه امضاء شده به تاریخ ۱۳ دسامبر ۲۰۱۵ میان ترکمنستان و افغانستان، اظهار خوشنودی نمودند و توافق کردند که در آینده نزدیک مذاکرات سه جانبه را به این منظور آغاز نمایند.

(26) طرفین بر تبادل معلومات، بین گمرک های ایشان که بالای مقدار مالیاتی که بر فروشات مواد سوخت و گاز بواسطه برق ترکمنستان (بازار سهام) وضع میشود موافقت کردند.

(27) طرفین با انجام ملاقاتهای متداوم گروپ کاری برق سال دو بار، توافق نمودند.

(28) طرف افغانستان بر امضای موافقتنامه صادرات انرژی برق از طریق اتمرات که به اساس آن انرژی برق از تاریخ ۱ جنوری ۲۰۱۸ الی ۳۱ دسامبر ۲۰۲۷ به افغانستان انتقال می یابد، اظهار خرسندی نمودند. این موافقتنامه میان (ترکمن انرگو) شرکت دولتی انженیری انرژی وزارت انرژی ترکمنستان و د افغانستان بر شنا شرکت در منطقه مری ترکمنستان مؤرخ ۶ نوامبر ۲۰۱۵ به امضاء رسیده است.

کمیسیون پیشنهادات ذیل را در رابطه به سکتور انرژی ارائه می نماید:

(29) وزارت برق ترکمنستان روی مسوده پیشنهادی جانب افغانستان در مورد همگون سازی برق یا (Power System Synchronization) کار نموده و پیشنهادات و تعديلات آن را به جانب افغانستان شریک می سازد.

(30) با در نظر در گرفتن کار ساختمانی پروژه لین برق انتقالی ۵۰۰ کیلو ولت آقینه - اندخوی - شبرغان - کابل و کار ساختمان خطوط سب سپتیشن ها در قلمرو افغانستان الی ختم ۲۰۱۷ بمنظور افزایش در ظرفیت انرژی برق انتقالی از مسیر اتمیرات - اندخوی؛

(31) آغاز کار عملی پروژه ۵۰۰ کیلو وات برق تورغندی الی چمن؛

(32) ادامه همکاری در عرضه خدمات انرژی برق به قریه های قرقین و خم آب ولايت جوزجان و تعیین تیم تحقیکی مشخص از طرف ترکمنستان؛

(33) همکاری های همه جانبی در مورد اتصال لین ۱۱۰ کیلو ولت بادغیس در مرز نقطه توره شیخ؛

(34) با توجه به اهمیت همکاری در عرصه مطالعه، انکشاف و محافظت معادن ساحات سرحدی و همچنان با توجه به همکاری در مسایل مفید به طرفین و مسئونیت ایکولوژیک فعالیت های استخراجی منابع زیرزمینی احتمالی در مرز ها بین دو کشور پیشنهاد می گردد تا موافقنامه بین ترکمنستان و افغانستان در مورد معادن و منابع زیرزمینی واقع در سرحدات دو کشور، به امضاء برسد؛

(35) علاوهً طرف ترکمن به طرف افغان پیشنهاد می کند تا بصورت مشترک زمینه فروش فرآورده های نفتی تولیدی ترکمنستان را در مارکیت افغانستان مطالعه نمایند، بشمول تیل ۸۰-A که در تصفیه خانه ترکمن باشی تولید میگردد، و امکانات فروش آن در ترمینل سرحدی بین دو کشور موجود میباشد.

V. همکاری در عرصه ترانسپورت ، ارتباطات و ساختمان:

(36) طرفین بر اهمیت ادامه همکاری میان شرکای افغان و ترکمن در عرصه ترانسپورتی، ارتباطات و ساختمان تأکید نمودند.

(37) گروپ کاری با داخل شدن به مرحله اول در عرصه فعالیت و بهره وری اتمراد امام نظر (ترکمنستان) و آقینه (افغانستان) در "دھلیز خط ترانسپورتی آسیای بین المللی" همچنان برای بدست آوردن نتایج خوب و هماهنگی مفید برای رشد متقابل در عرصه حمل و نقل و حوزه عبور و مرور موافقت ورزیدند.

همکاری در رابطه با آموزش متخصصین ترانسپورت خطوط آهن افغانستان برای پیشبرد امور خطوط آهن افغانستان از طریق تدویر کورس های کوتاه مدت در عرصه اعمار و به کارگیری خطوط آهن و کنترول تехنیکی و خدمات آن؛ (38)

تعقیب و پیگیری فعالیت های عملی مربوط به دهلیز ترانسپورتی افغانستان - ترکمنستان - آذربایجان- گرجستان و ترکیه؛ (39)

طرفین تأکید ورزیدند که افتتاح یک خط آهن جدید ، ساخت مقررات مناسب برای توسعه حمل و نقل بار (محموله) را گسترش خواهد داد. (40)

کمیسیون با هدف توسعه و استحکام همکاری های دو جانبه میان دو کشور در بخش ترانسپورت و حمل و نقل به ترتیب ذیل توافق نمودند:

(41) وزارت ترانسپورت و خط آهن ترکمنستان جدول زمان بندی حمل و نقل کالاها در مسیر افغانستان را تضمین میکند، این مسولیت به موقع لازم آن به مسئولین اداره مستقل خط آهن افغانستان واگذار گردیده است تا واگن های حامل بار که از جانب کشور ترکمنستان به افغانستان منتقل میگردد را دوباره خالی سازند.

قبول این مسولیت از جانب طرفین تنظیم هماهنگی لازم بین طرفین و حمایت از انجام آن به شیوه اصولی آن میباشد.

با در نظر داشت راه های کامیابی در عرصه ساخت تهداب ترانسپورت میان این دو کشور، کمیسیون نقاط آتی را پیشنهاد میکند:

42) To supervise all railways by the side of Turkmenistan Railway Transport Ministry from Turkmen- Afghan state border till Akina station, also all that is located in Akina station, until the full technical support of Afghan Railways and until the compensation of fund spent by Turkmenistan Railway Transport Ministry; (this part needs clarification)

43) Implementation of Atamurat - Imamnazar (Turkmenistan) - Aiqna - Andkhoy - Shibirgan -Marazi Sharif - Khulm - Kunduz - Sherkhan-Bandar (Afghanistan) - By Nizhniy Pyanj - Kolkhozabad (Tajikistan) project. (this part needs clarification)

گسترش 10 کیلو متر خط آهن آقینه؛ (44)

بازسازی 12 کیلو متر خط آهن تورغندی؛ (45)

46) All the service payments regarding the transportation of cargo by the Turkmen-afghan state border till Aqina station, also railway service for customers carrying out in Aqina station, must be paid to the Turkmen side.
???

(47) طرفین بر امضای موافقنامه بین المللی ترانسپورت میان افغانستان و ترکمنستان اظهار رضایت نمودند.
کمیسیون پیشنهادات ذیل را می نمایند:

(48) اظهار رضایت از همکاری و ساخت چیل های ارتباطی میان "ترکمن تیلیکام" و "افغان تیلیکام" و
ادامه دادن همکاری ها میان ایشان:

(49) ادامه کارهای مرتبط به نشرات تلویزون های افغانستان توسط ستلاتیت ملی مصنوعی ترکمنستان
"ترکمن 52 °E"

(50) توسعه ظرفیت ارتباطی فایبر آپتیک میان این دو کشور
(51) اقدامات لازم بمنظور جلوگیری از انتشار سیگنال های رادیو مخابراتی دو کشور در دو طرف
سرحد میان دو کشور بعمل آید؛

In accordance with the Agreement on International Automobile Traffic (52
between the Governments of Turkmenistan and Islamic Republic of
Afghanistan, to consider the volume of mutual permission blanks of
authorized bodies of agreed sides during 2018 year for annual cargo
transportation. (we need to see a Dari text. It is difficult to understand
the purpose of this text)

(53) طرفین برای تقویت همکاری در عرصه های اجتماعی و پروژه های اشتغالزای موافقه نمودند.
(54) کمیسیون به ضرورت اشتراک کارشناسان هر دو کشور را در نمایشگاه های بین المللی، کنفرانس
ها و سیمینارها در بخش زیرینا در هر دو کشور تأکید به عمل آوردند.

.VI همکاری در بخش زراعت و اقتصاد آب:

کمیسیون تصریح نمود که زراعت و اقتصاد آب یکی از عرصه های دارای اولویت در همکاری میان
ترکمنستان و افغانستان می باشد.

(55) طرفین موافقت نمودند که کمیسیون مشترک هماهنگی میان وزارت زراعت زراعت و اقتصاد آب
ترکمنستان و وزارت انرژی و آب جمهوری اسلامی افغانستان که در سال قبل ایجاد گردیده و ریاست
آن بر عهده معینان وزارت های متذکره بوده که به فعالیت های ذیل پردازند.

- (56) سازماندهی سفرهای کوتاه مدت علمی بین کارشناسان دو کشور برای تبادل تجارب متقابل در عرصه تکنولوژی های پیشرفته و بهترین روش ها در زمینه کشت محصولات زراعی و باغ های میوه؛
- (57) تبادل تجارب در مورد ترویج تکنالوژی های اکشاف، پروسس و بسته بندی سبزیجات در گرین هوس های بدون استفاده و با استفاده از خاک و گل پروری و اعمار سرخانه ها؛
- (58) تبادل معلومات در مورد تولیدات و مدیریت مدرن زراعت؛
- (59) مطالعه امکانات همکاری در عرصه مالداری و جلوگیری از امراض حیوانی، به خصوص امراض حیوانی هر دو طرف سرحد؛
- (60) افزایش همکاری میان انسٹیتوت های تحقیقاتی دو کشور؛
- (61) اشتراک فعال در نمایشگاه ها، کنفرانس ها، سیمینارها و اجتماعات بین المللی که از طرف ادارات زراعت صنعتی دو کشور تدویر می گردند؛
- (62) برگزاری جلسات گروپ های کاری برای ثبت سواحل رودخانه های خماب و قرقین؛**
- (63) طرفین موافقت نمودند که فعالیت کمیته هماهنگی تحت رهبری معاونین وزارت زراعت و اقتصاد آب ترکمنستان و وزارت انرژی و آب افغانستان در امور اقتصادی آب ادامه یابد.
- (64) برای توسعه بیشتر فعالیت ها و همکاری های افغان-ترکمن کمیسیون موافقت نمودند تا همکاری های دو جانبه خود را توسط تبادل تجارب در عرصه زراعت، روش های ابتکاری، تکنالوژی مدرن، صحت حیوانات و خدمات و ترددی همچنان اشتراک کارشناسان زراعتی در نمایشگاه های بین المللی، علمی و سیمینارهای تجاری که توسط انجمن زراعت صنعتی دایر گردیده باشند، اقدام نمایند.

VII. همکاری در عرصه تحصیلات عالی، ساینس، سپورت، توریزم و صحت عامه:

طرفین بر اهمیت اکشاف همکاری ها در عرصه تعلیم و تربیه، علوم، سپورت، توریزم و صحت عامه میان دو کشور با در نظرداشت اکشاف اقتصاد ملی و بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی هر دو کشور، توافق نمودند.

کمیسیون پیشنهادات ذیل را ارائه میدارد:

- (65) در چارچوب موافقنامه تحصیلات که توسط طرفین به امضاء رسیده بود موافقت گردید تا سهمیه شاگردان افغان را در

within the framework of the Agreement on Education signed between the Government of Turkmenistan and the Government of the Islamic Republic of Afghanistan, the intended use the Afghani side student quotas allocated for

education in higher educational institutions of Turkmenistan and the timely submission of proposals to the Turkmen side about the specialties required by the allocating student quotas;

(66) راه اندازی کنفرانس های آموزشی، جلسات تبادل تجارب بین استادان و محققین، برگزاری دوره

های آموزشی کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت برای معلمان، کارمندان و مردم افغانستان در

مؤسسات تحصیلی ترکمنستان؛

(67) اشتراک طرف افغانستان در نمایشگاه بین المللی کتاب و کنفرانس علمی تحت نام (کتاب راه

همکاری و انسکاف است) که هر سال در ماه سپتامبر در عشق آباد برگزار می گردد؛

(68) نمایشگاه های مشترک صنایع دستی، هنر، خطاطی، میناتوری و ادبیات هر دو کشور تنظیم گردد؛

(69) کنسرت های موسیقی و هنر نمایی گروپ های مختلف هر دو کشور تنظیم گردد؛

(70) فراهم نمودن فرصت های آموزشی به صورت عام به متخصصین افغان در پوهنتون بین المللی نفت و گاز و به گونه خاص به متخصصین که در پروژه (TAPI)، برأساس توافقنامه امضاء شده میان رؤسای جمهور ترکمنستان و جمهوری اسلامی افغانستان؛

(71) توسعه مستقیم ارتباطات و همکاری های سپورتی سازمان ها و شرکت های دو کشور؛

(72) تنظیم جلسات آموزشی دو جانبه میان تیم های ملی هر دو کشور در بازی های مختلف ورزشی؛

(73) همکاری در توسعه بازی جنگ ترکمن "ترکمن گورش" در جمهوری اسلامی افغانستان و همچنان ایجاد نمودن فدراسیون آن؛

(74) طرفین اهمیت رویداد در مراسم افتتاحیه قدم اول اتماراد-امام نظر-آقینه بخش "دھلیز ترانسپورتی خط آهن آسیایی بین المللی" و نقطه گمرکی امام نظر برای ترمینال محصولات نفتی که در 28 نوامبر 2016 در ولایت لیاپ برگزار گردیده بود، یاد آوری نمودند.

(75) طرف ترکمنستان پیشنهاد کرد که در آینده فرصت های سازماندهی روزهای فرهنگی در ترکمنستان و افغانستان را که بتوانند فرهنگ غنی و اصیل دو کشور را بازتاب دهد، اشتراک نمایند. همچنان برای ارسال متواتر دانشمندان رشته ساینس، ایجاد گروپ ها، موزیم ها، کارگران کتاب خانه ها و دیگر کارشناسان در سمینار های علمی، جشنواره ها، سمپوزیم ها، نمایشگاه ها و دیگر رویداد های فرهنگی بین المللی در ترکمنستان و افغانستان در عرصه موضوعات مختلف، یاد آوری نمودند.

(76) طرف افغانستان آماده گی خود را به منظور معرفی فرهنگ و زبان های ملی بخصوص در راستای تأسیس دیپارتمنت رشته زبان پشتو در یکی از پوهنتون های ترکمنستان اعلام می دارد.

(77) طرف افغانستان پیشنهاد تشکیل یک گروه کاری فرهنگی برای پیشبرد فعالیت های فرهنگی را نمودند.

(78) طرفین از مشارکت تیم های ورزشی افغانستان در بازی های داخل سالون آسیا و هنر های رزمی که به تاریخ 27-17 سپتامبر 2017 در عشق آباد دایر گردیده بود استقبال نمودند، همچنین در نمایشگاه و کنفرانس بین المللی بنام "گردشگری و تورستی" در ساحه تورستیک ملی "آوازه" به تاریخ 1-2 نوامبر 2017 دایر گردیده بود، خورسندي نمودند.

79) Turkmen side noted that on the base of good-neighbourliness, friendly and fraternal relations of Turkmenistan, it was organized the health care testing for the people living near the borders of Islamic Republic of Afghanistan, it was send to Afghanistan 64 kinds of medicines and other kinds of medicine as gesture of friendship . Turkmenistan also completed the construction of a 20 bed maternity hospital in Torghondi, Herat and delivered to Afghanistan on in August of 2016 . (should be removed)

نهايي سازي و امضاي موافقنامهها ميان دو كشور: VIII

اسناد ذيل باید نهائی شده و امضای گردند.

- .i. طرح موافقنامه همکاري خدمات هوانوردی ميان ج.ا. و ترکمنستان;
- .ii. موافقنامه همکاري در عرصه معادن نوار مرزی ميان دو كشور؛
- .iii. موافقنامه تشویق و حمایت متقابل از سرمایه گذاری؛
- .iv. موافقنامه در مورد تنظیم انتقال کالا و مسافرین ميان ج.ا. و ترکمنستان؛
- .v. موافقنامه خدمات گمرکی ميان افغانستان و ترکمنستان؛
- .vi. موافقنامه همکاري های استراتيژيك بین دو كشور؛
- .vii. طرح تفاهمنامه ماليات مضاعف با ترکمنستان.

برگزاری هشتمين اجلاس کمیسیون مشترک بین الحكومتی: IX

(80) طرفین توافق نمودند که هشتمین جلسه کمیسیون در سال ۲۰۱۸ در کابل برگزار گردد. تاریخ دقیق و اجندای جلسه از مجرای دیپلماتیک به اطلاع رسانیده میشود.

این پروتوكول در سه نسخه اصلی به لسان های دری، ترکمنی و انگلیسی به تاریخ نوامبر ۲۰۱۷ مصادف با ۱۳۹۶ در عشق آباد به امضاء رسیده و هر سه نسخه به شکل یکسان دارای اعتبار می باشد.

از طرف دولت جمهوری اسلامی افغانستان
اکلیل حکیمی
وزیر مالیه جمهوری اسلامی افغانستان

مقصد بابایف ممتسبار اویچ
معاون رئیس کابینه وزیران جمهوری ترکمنستان